SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2304

av Bo Broman m.fl. (SD)

Totalförsvar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska införa krav på totalförsvarsanalys och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete ska beakta direktiven till totalförsvaret i motionen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med en tydlig förmågebild för totalförsvaret bortom 2035 och tillkännager detta för regeringen.

Totalförsvaret

I samband med omställningen från invasionsförsvar till insatsförsvar under 2000-talets början förändrades inte bara Försvarsmaktens organisation och uppgifter. Även den tidigare robusta och trygga totalförsvarsstrukturen monterades successivt ned. Det innebär att återuppbyggnaden har behövt påbörjats från en låg nivå, vilket har medfört betydande kostnader för staten. Trots tydliga varningssignaler från Ryssland redan 2008 valde de etablerade partierna att fortsätta avvecklingen av totalförsvaret. Det återuppbyggnadsarbete som i dag pågår kommer att ta lång tid att genomföra. Den långsamma återuppbyggnadstakten utgör i sig en riskfaktor. Även om omställningen från insatsförsvar till nationellt försvar inom ramen för Nato har tagit fart efter 2022, går arbetet fortfarande långsamt på många håll inom statsförvaltningen. Finland har, till

skillnad från Sverige, bedrivit en mer konsekvent totalförsvarspolitik över tid, där både det militära och det civila försvaret har bevarats. För Sveriges del kommer det att vara av yttersta vikt att hela samhället ställer om. Det militära försvaret, kommuner, regioner, myndigheter, företag och frivilligorganisationer är alla centrala aktörer i arbetet med att förbereda Sverige för ett eventuellt krig.

Den grundläggande målbilden är inte att Sverige ska återgå till en modell som är anpassad för en tid som inte längre finns, utan att bygga ett nytt modernt totalförsvarskoncept för framtiden. För att detta ska lyckas behöver totalförsvarskonceptet, liksom under kalla kriget, genomsyra hela den offentliga verksamheten - från kommuner och regioner till statliga myndigheter. Det är av stor vikt att arbetet med att integrera totalförsvarsverksamhet i den offentliga verksamheten prioriteras. Under perioden 2022–2026 har mycket skett men arbetet behöver intensifieras. Cyberförsvar är också en grundläggande förmåga som samtliga aktörer inom totalförsvaret behöver arbeta med. Det ska finnas ett kontinuerligt och nära samarbete mellan Försvarsmakten, Myndigheten för civilt försvar, Polismyndigheten och näringslivet för att motverka främmande makts försök att destabilisera samhället. I detta ingår även att förebygga och motverka brottslig verksamhet samt otillbörlig informationsinhämtning, vilka bedöms öka med i takt med ett försämrat säkerhetspolitiskt läge.

Kommuner och regioner har ett stort ansvar. På flera håll har vi under mandatperioden sett exempel på kommuner som har haft svårt att avsätta tillräckliga resurser för totalförsvarsarbetet, vilket medfört att viktiga försvarsförberedelser har försenats eller uteblivit. Sverigedemokraterna vill därför införa en obligatorisk totalförsvarsanalys av all offentlig verksamhet. Det är lika självklart som att det finns jämställdhetsanalyser.

Direktiv till totalförsvaret

Sveriges militära och civila försvar ska med alla till buds stående medel bevara rikets frihet och självständighet. I och med att Sverige blivit medlem i försvarsalliansen Nato kommer också uppgifterna för såväl det civila som det militära försvaret att förändras. Utgångspunkten för totalförsvaret ska alltid vara att Sverige med egna resurser ska kunna försvara sin suveränitet och skydda sina medborgare till dess att allierat stöd kan sättas in. Norden är ur militärstrategisk synpunkt en isolerad ö och totalförsvaret ska

dimensioneras efter detta. Mot denna bakgrund behöver Sverige i första hand bygga ett totalförsvar som kan trygga befolkningens säkerhet och därefter i samverkan med övriga nordiska länder, skapa ett robust, uthålligt men också trovärdigt totalförsvar. Detta är förenligt med Natos artikel 3, enligt vilken medlemsländerna var för sig och gemensamt ska utveckla och stärka sin kollektiva försvarsförmåga.

Ett trovärdigt totalförsvar bortom 2035

Visionen för totalförsvarets fortsatta uppbyggnad under perioden 2030–2035 bygger på att krigsplaceringar inom den civila sektorn fortsätter. Det ska vara tydligt för alla medborgare vad som gäller i händelse av långvarig kris eller höjd beredskap. Ur varje årskull utbildas ett betydligt antal värnpliktiga eller civilpliktiga. Antalet sektorer där civilplikten gäller fortsätter att utökas och det ska vara en självklarhet för landets unga vuxna att genomföra sin totalförsvarsplikt. I takt med att fler genomgår utbildning inom totalförsvaret förväntas dess status öka. På sikt bör erfarenheter från totalförsvaret kunna utgöra en merit även på den civila arbetsmarknaden. Om kriget kommer ska det finnas en stark vilja att göra sitt yttersta för att försvara Sveriges oberoende samt vår frihet att själva forma vårt samhälle, vår rättsordning och vår kultur. Medborgarna ska veta att det är den personliga insatsen från var och en som i slutänden kommer att avgöra vårt lands öde. När kriget kommer ska Försvarsmakten och dess underställda myndigheter ha förmågan att möta fienden till havs, i luften och på marken. Marinen och flygvapnet kan fördröja fienden i den omfattning det krävs för att möjliggöra egen förmågeuppbyggnad.

Rymddomänen skapar förutsättningar för god situationsförståelse och underrättelseinhämtning. Armén är beredd att möta fienden från flera anfallsriktningar. Luftvärnet har förmåga att försvara ett flertal platser vid samma tillfälle. Flygvapnet och marinen har möjlighet att under flera dagar försvåra och fördröja fientliga överskeppningar och framryckningar. De har även möjlighet att hålla vitala svenska hamnar öppna samt en förmåga att verka mot mål bortanför Sveriges omedelbara närhet. Tillsammans med våra allierade ska armén kunna fördröja eller hindra ett fientligt anfall mot svenskt eller allierat territorium från flera riktningar avgöra mot fienden i en prioriterad riktning. Arméns territorialförsvarsförband och hemvärnet är vitala komponenter som löser en mängd uppgifter som möjliggör kraftsamling av

manöverförband. Om en del av riket trots allt skulle falla under utländsk ockupation ska motståndet fortsätta och fiendens resurser utarmas genom väpnat och passivt motstånd.

Inom ramen för Nato, det fördjupade försvarssamarbetet med Finland och andra internationella samarbeten genomför Sverige kontinuerliga övningar, samråd och försvarsplanering med sina partnerländer. Det civila försvaret har en god förmåga att stödja det militära försvaret och har ett fungerande befolkningsskydd i drift under en längre period. Detta innefattar ett nära samarbete mellan statliga myndigheter, kommuner, näringsliv, de frivilliga försvarsorganisationerna och det civila samhällets organisationer. Det är av yttersta vikt att det redan under fredstid utvecklats ett robust nätverk av aktörer som förbereder samhället på den yttersta utmaningen. Genom att lager byggs upp finns det goda möjligheter att omfördela nödvändig materiel dit behoven är störst. Det ekonomiska försvaret har byggts upp till en sådan nivå att det finns tillräckliga lager av livsmedel, mediciner och övriga förnödenheter om vårt lands kontakt med omvärlden skulle upphöra eller begränsas. Det psykologiska försvaret är väl utbyggt för att möta fientliga desinformationskampanjer innan och under en väpnad konflikt.

Bo Broman (SD)

Björn Söder (SD) *Per Söderlund (SD)*